

5. El taller d'assaig i literatura del "jo"

La nostra proposta de taller literari se sustenta damunt experiències prou heterogènies que proposen projectes d'escriptura a partir de diaris íntims (Pérez-Terrón, 2004), d'aforismes (Borja, 1999; Crespo, 2003), propostes pensades per a secundària que culminen en l'elaboració d'un llibre autobiogràfic (Carreras-Fernàndez, 2005), fins i tot que es proposen acostar l'obra de Josep Pla a primària (Bosch, 1997), propostes a partir de l'ús de l'autobiografia, del diari íntim, de la carta, del retrat i l'autoretrat i de les seues possibilitats com a materials per a la ficció (Kohan, 2000), que fan ús dels múltiples diaris de ficció (o no) amb protagonistes joves, etc. Tot plegat, una de les pràctiques d'escriptura més adients:

L'escriptura autobiogràfica és present a l'escola, encara que de manera circumstancial i aïllada, en les seves diferents manifestacions: des de la redacció de l'autoretrat a la pràctica del diari o a l'escriptura de cartes i postals, bé reals o de ficció. L'aprenentatge dels diferents registres autobiogràfics, des dels més menuts als més grans, és eficaç per aprendre els mecanismes de l'escriptura (Alcoverro, 1997: 18)

La nostra proposta s'inicia amb un treball de lectura i comentari de textos amb base argumentativa com són els assajos i aforismes i de mostres de literatura d'autoanàlisi personal anomenada genèricament "literatura del jo" (diaris, memòries o biografies, correspondència literària, llibres de viatges, etc...) i continua amb un taller literari basat, a l'igual que els altres gèneres ja comentats, en consignes (matrius per fer assajos a partir de connectors, escriptura d'aforismes, textos memorialístics a partir de fotos personals, cartes d'amor, textos de viatges, etc.).

Una vegada acabat aquest treball i de la lectura d'un llibre relacionat amb el gènere proposem el treball de creació del trimestre: l'escriptura i reelaboració literària d'un dietari. El treball té dues etapes: un "dietari en brut", l'escriptura diària de textos d'un mínim de deu línies durant tres o quatre setmanes presentades en una llibreta o en fulls convenientment ordenats i un "dietari en net", la reelaboració literària de deu dels textos escrits prèviament (per una banda es recreen, per imitació estilística, cinc models literaris i, de l'altra, es reescriuen cinc textos del dietari, procurant diversificar els nuclis temàtics al voltant dels quals giren les anècdotes o reflexions centrals).

Referències bibliogràfiques

- ALCOVERRO, Carme (1997) “L’escriptura autobiogràfica a l’escola (I)”, *Escola Catalana*, 344, pp. 18-20.
- ALCOVERRO, Carme (1998a) “L’escriptura autobiogràfica a l’escola (II)”, *Escola Catalana*, 346.
- BORJA, Joan (1999) “Els refranys i els aforismes en l’ensenyament plurilingüe”, *Actes del I Congrés Internacional sobre Ensenyament de Llengües i Plurilingüisme*, València: Universitat de València, pp. 319-324.
- BOSCH, Pep (1997) “Perduts al laberint de pedra. Proposta per acostar Pla a alumnes de primària i primer cicle de secundària”, *Escola catalana*, 344, pp. 25-27.
- CARRERAS, Jordi – FERNÁNDEZ, Maria (2005) “L’escriptura del jo”, una proposta d’educació intercultural i tractament de la diversitat per a l’ensenyament secundari obligatori”, *Articles. Revista de didàctica de la llengua i la literatura*, 35, pp. 20-27.
- CRESPO, Isidre (2003) “Joan Fuster, mestre aforismaire: l’aforisme, de mare didàctica i pare raonable”, *Escola catalana*, 405, pp. 56-60.
- KOHAN, Silvia Adela (2000) *De la autobiografia a la ficció. Entre la escritura autobiogràfica y la novela*, Barcelona: Grafein ediciones.
- PÉREZ, Francisca – TERRÓN, José Luís (2004) “Los diarios íntimos”, *Guías Praxis para el profesorado de ESO*, Barcelona: Praxis, pp. 387-438.